

Ylistaro socken.

Efterforskningar angående det år 1884 till Statens Historiska Museum i Stockholm försälda bronsspännet från falkvandringstiden.

Den 6 juni 1906 besökte jag jämte Mag. A. M. Tallgren fyndorten för ett stort fragmentariskt bägspänne af brons från falkvandringstiden, hvilket redan år 1883 hade hittats af inhyssingen Sisakki Wahlquist och följande är genom den finske emigrantagenten Jacob Hedgrin sätts till Statens Historiska Museum i Stockholm (jfr. Suomen Museo - Finskt Museum 1906, sid. 25f.)

Hedgrin hade då uppgifvit att spännet blifvit hittadt i Heikkola by af Ylistaro socken, men genom dåvarande länsmanen i Ylistaro Karl Eskelin och en hr. H. W. Sundius, hvilka år 1887 på Statsarkeologens föranstaltande hade värkställt en undersökning angående det intressanta fyndet, hade det faststälts att det icke var i Heikkola by.

top

kola, utan i det på Kyrö älfs mot-
satta (vänstra) strand belägna Isokylä
by, som fyndet blifvit gjordt. Enligt hr.
Pundius till guvernören i Wasa län in-
sända berättelse, dat. den 7 juni 1887,
skulle fyndstället ligga på ett Kauppi-
la hemman tillhörigt, ungefär 200 fam-
nar väster om Isokylä by och 80 famnar
från landsvägen mellan några klips-
gor beläget område. Dessa uppgifter be-
funnos vara någorlunda riktiga. Afstän-
det från fyndstället till närmaste punkt
vid landsvägen uppmättes nämligen af mag.
Tallgren och befans utgöra 135 m., denna punkts
afstånd från de sista husen i Isokylä åter
beständes till c. 400 m.

Området i fråga ligger således utanför
byn, nära gränsen mellan Ylistaro- och
Horkyro socknar. Det består af en mindre
uppodlad beteshage, kallad Kakkumäki,
hvilken liksom en låg halme häjer sig öfver
den omgifvande med åkrar betäcktå slät-
ten. På några ställen resa sig nakna bärgs-
knallar eller klintar till en höjd af 1-4 m.
ur den med magert gräsbevuxna, med min-
dre flyttblock belamrade och delvis något sum-
piga marken. Dessa bärghklintar höra till
den låga höjdrygg, som här på 3 ä 400 m.
afstånd från Kyrö älf stryker fram, nå-
gorlunda parallellt med denna.

Fjälva fyndstället utpekades för oss
af spännets hittare, Sisakki Wahlqvist eller,
som han numera kallar sig, Ruismäki, hvil-
ken för några år sedan återvändt från Ame-

rika, dit han år 1884 hade begifvit sig.
Det är beläget på gränsen mellan Kaup-
pila (N° 2) och Humalainen (N° 5) hemmans
ägor invid en uddlikt framskjutande bärg-
hymnel och vid kanten af ett åkerdike, in-
om ett litet, numera gräsbevuxet område,
som Wahlqvist hade velat gräpta upp till
patatisland, då han (hösten 1883) hittade
spännnet, men som dock sedan af honom
hade lämnats ouppodladt. Den påföljan-
de vären hade stället enligt hvad hu-
stru Maria Ruismäki för mig uppgaf,
blifvit omgräpdt af flera personer, hvilka
där hoppades göra ytterligare fynd, och
hade därvid af några barn hittats en
korsformig nål och en knif, hvilka före-
mål hade gifvits åt den kände fornsaks-
uppköparen J. Wilskman, som hade in-
sändt dem till Finska Fornminnesförenin-
gen. Knifven och nålen finnas nu å Sta-
tens Historiska Museum i Helsingfors
och äro katalogiserade under nr. 2536:363
De i samma katalog under 2536:363a omnäm-
da två fragmenten af spannnet hade af
hustru Ruismäki 1887 gifvits åt hr Sun-
dius. Ett tredje fragment (nr. 2536:363a)
skulle enligt katalogen ha jämte knif-
ven och nålen blifvit skickadt till
museet af Wilskman. Emellertid kunde
de denne, då jag några dagar efter min
vistelse i Ylistaro träffade honom i Lill-
kyro, icke påminna sig hafva insändt
några andra föremål från Hakumäki
än knifven och nålen. Numera återfin-

nes på museet blott ett af de tre i ka-
talogen omnämnda sprämfragmenten.

Fyndstället lät jag genomgrävas
utan att därvid kunna konstatera an-
nat än att marken tidigare blifvit
omrörd. Hvarken brända ben eller
fornsaker kunde anträffas. Det må-
ste således förblifva oslagadt, om här
har funnits en graf eller om de funna
föremålen blifvit nergrädda eller till-
fälligtvis tappade af deras forna ägare.
Herr Sundius uppgift att förmullnade
ben likaledes skulle hafva hittats där
och att stället varit betäkt med stenar,
hvilka sett ut att hafva blifvit dit förda,
tyder dock på att här kan vara fråga
om ett graflynd. I så fall ha dock alla
spår af denna graf blifvit utplånade.
Lika resultatlösa förblevo de försöksgrävningar
hvilka jag lät utföra på några ställen
i närheten af fyndstället.

Det närmast omkring fyndstället
belägna området blef kartlagdt af
Kag. Tallgren och mig.

Alfred Hacksman.

Humalainen-

hemmans åkrar

Jaakko Kauppila-

hemmans åker

0,32
0,90
Fyndstället

-0,20

+1,32

0,90

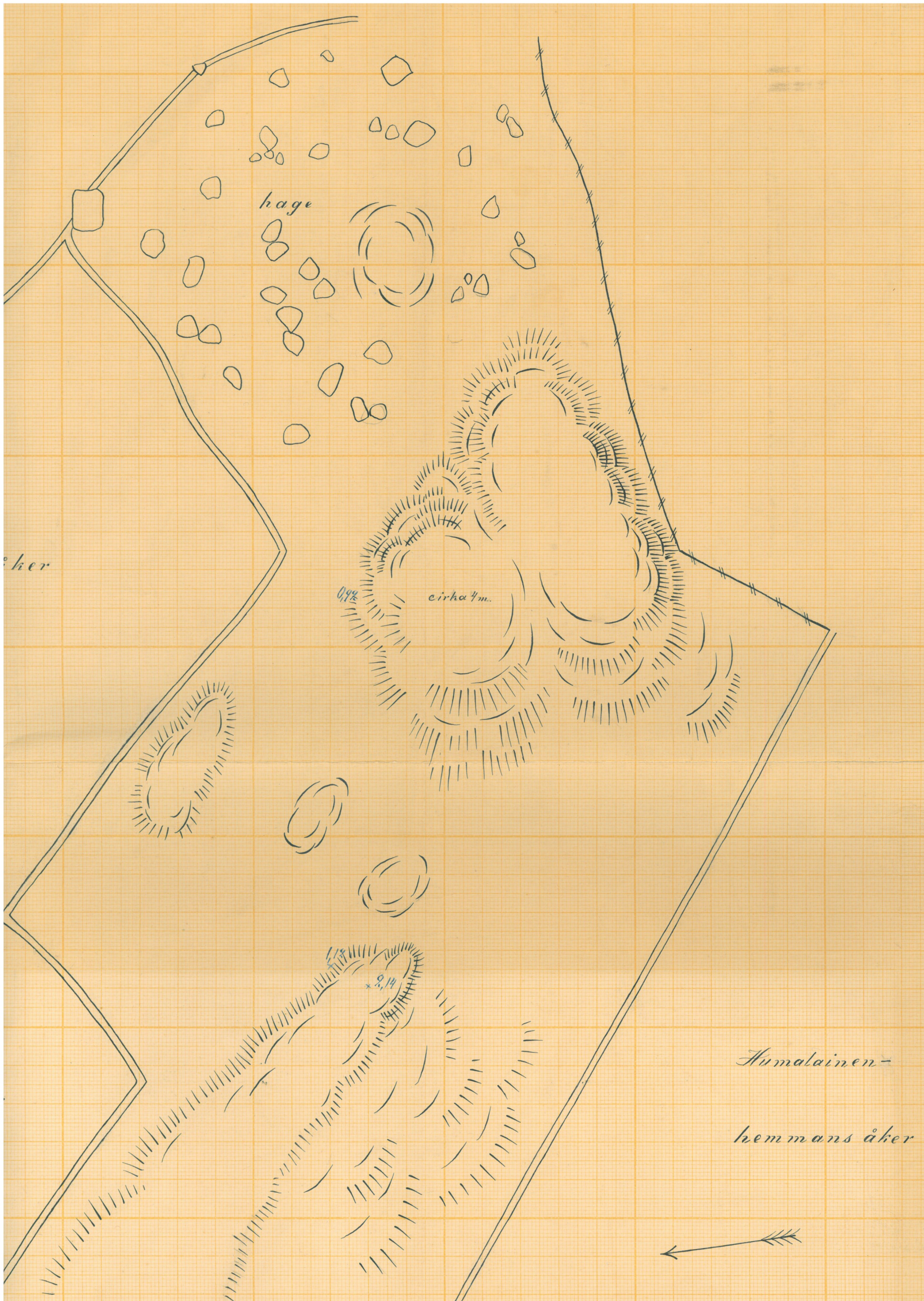
+0,0

åker

åker

skala

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m.

Fyndstället på Hakunmäki invid
Isokylä i Ylistaro socken
(se Suomen Museo - Finiskt Museum XIII 1906 sid 254)

A. Hackman och A.M. Tallgren 1906.